

йому без захисту дисертації присуджено науковий ступінь доктора сільськогосподарських наук. Науковий доробок відомого вченого налічує понад 20 праць в галузі селекції і насінництва.

За успішну наукову і селекційну роботу В.Н. Громачевський у 1940 р. був нагороджений малою золотою медаллю, у 1943 р. – орденом «Знак Пошани», у 1946 р. – медаллю «За доблесну працю», у 1949 р. – орденом «Трудового Червоного Прапора». У 1948 р. за виведення нових сортів озимої пшениці «Хоранка», «Арандани» та «Шарк» вченому-селекціонеру було присуджено звання Лауреата Сталінської премії.

Помер В.М. Громачевський у 1967 р.

УДК [631.8:633.854.78] (477.64)

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА ПРОДУТИВНІСТЬ СОНЯШНИКУ ГІБРИДУ НК РОКІ

Покопцева Л. А, Єременко О. А.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Ключові слова: соняшник, регулятор росту рослин (РРР), продуктивність, вільні жирні кислоти, лузжистість, натура

Однією з причин низької реалізації генетичного потенціалу нових гібридів соняшнику є недостатня обґрунтованість технічних заходів адаптації рослин до несприятливих умов вирощування. Вирішення цієї проблеми можливе шляхом удосконалення існуючих елементів технології вирощування соняшнику, в тому числі і за рахунок застосування РРР.

Для досліджень використовували гібрид НК Роккі з позакореневою обробкою регуляторами росту рослин АКМ, Вимпел К, Емістим С. Соняшник вирощували на богарі за технологією, рекомендованою для зони Степу України. Обприскування посівів соняшнику РРР проводили у фазу 4 – 5 пар листків. Схема досліду: варіант 1 – контроль (обприскування водою); варіант 2 – АКМ (500мл/га); варіант 3 – Вимпел К (500мл/га); варіант 4 – Емістим С (10 мл/га). Витрати препаратів є оптимальними, згідно «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні (2012)». Результати досліджень спрацьовано за критерієм Ст'юдента при $p \leq 0,05$.

Для формування високого врожаю сільськогосподарських рослин необхідна висока інтенсивність накопичення органічної речовини, яка залежить від величини листової поверхні. Нами встановлено, що використання регуляторів росту рослин сприяє наростанню вегетативної маси. Так, кількість листків на рослині достовірно збільшується на 1,9 – 2,8% незалежно від варіанту обробки регуляторами росту рослин, порівняно з контролем (22 шт.). Відповідно, площа листової поверхні також збільшується на 3,3 – 12,1%. Слід зазначити, що варіант з обробкою препаратом Емістим С мав найвищу кількість листків на рослині і площу листової поверхні.

Використання Випмелу К сприяє потовщенню стебла рослини соняшнику гібриду НК Роккі в 1,6 рази, порівняно з контролем. При цьому висота рослин цього варіанту була нижчою за всі варіанти дослідів (145,7 см).

Використання РРР сприяє збільшенню маси насіння в одному колоску в усіх варіантах дослідів в 1,2 - 1,3 рази, порівняно з контролем (73,5 г). При цьому кращі результати показали варіанти з обробкою АКМ і Емістимом С.

Нами доведено, що максимальну масу 1000 насінин забезпечив варіант з обробкою регулятором росту рослин Емістим С – 56,6 г, що на 26 % більше за контроль. Цей же варіант дослідів різнився і вищою урожайністю (3,19 т/га), що більше за інші регулятори росту на 0,11 - 0,23 т/га та краще за контроль на 0,7 т/га.

Використання РРР мало вплив і на якість отриманого урожаю. Так, вміст вільних жирних кислот дослідних варіантів був достовірно нижчий на 20 – 29 %, порівняно з контрольним варіантом. Показник натурності також був вищим на 2,3 – 3,2 %, особливо у варіанті з обробкою Емістимом С.

Лузжистість свідчить про вповненість насіння. Найвищою лузжистістю відзначився контрольний варіант (33,1 %). Однак, використання РРР сприяє достовірному зменшенню цього показника на 5,4 - 7,8.

Розрахунки економічної ефективності показали, що обробка препаратом Емістим С за рахунок підвищення продуктивності призводить до зростання рівня рентабельності на 69%, порівняно з контролем. Варіанти з обробкою АКМ та Випмел К збільшують цей показник на 53% і 42% відповідно.

Отже, використання РРР для позакореневої обробки сприяє підвищенню кількості і якості урожаю насіння соняшнику гібриду НК Роккі.

УДК 366.12.631.52

РОЗРОБКА СТРУКТУРИ І ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ МОДЕЛІ ГЕНЕТИЧНОЇ ЦІННОСТІ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО АДАПТИВНОГО ГІБРИДУ КУКУРУДЗИ

Понуренко С. Г., Чернобай Л. М., Сікалова О. В.

Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН

Ключові слова: кукурудза, тест-гібриди, корелятивні зв'язки, індекси гетерозису, генетична цінність

Здатність до стабільної реалізації високого рівня продуктивності залежить від оптимальної узгодженості морфогенетичних реакцій рослинного організму з динамікою факторів навколишнього середовища. Тому важливого значення набуває оцінка донорських властивостей батьківських форм стосовно норми реакції продуктивності як інтегральної ознаки, так і в системі компонентних ознак.

За результатами дворічного випробування тест-гібридів отриманих в трьох толкросних схрещуваннях та їх батьківських форм проведено опис експериментальних даних як за класичною схемою визначення параметрів комбінаційної здатності, так і в просторі агрегованих показників (факторів),